

efter indstilling fra lokale interesseorganisationer, museer, handelsstandsforeninger, håndværkerforeninger m.fl. Bevaringsrådene skal være uafhængige af kommunalbestyrelsen og andre myndigheder i deres konkrete afgørelser.

Etableringen af sådanne bevaringsfonde vil efter regeringens opfattelse kræve såvel udvikling af nye samarbejdsformer mellem kommunerne og staten i forhold til det hidtidige samarbejde om kommuneatlas som en ændring af udgiftsfordelingen mellem stat og kommune. I Lemvigforsøget betaler kommunen således en større andel af udgifterne til bygningsregistreringen, mens staten til gengæld bidrager til oprettelse af en lokal bevaringsfond.

En bevaringsfond kan oprettes i de kommuner, der har gennemført en kortlægning og registrering efter SAVE-systemet. Det bør overvejes, om det i denne forbindelse er kommunalbestyrelsens opgave i en kommuneplan at udpege, hvilke kategorier af bygninger der er bevaringsværdige, og som på et senere tidspunkt vil kunne sikres i en bevarende lokalplan.

De lokale bevaringsfonde kunne finansieres af staten og kommunerne i fællesskab, f.eks. således at staten bidrager med 2/3 over en årrække og kommunen med 1/3.

Det skønnes, at en bevaringsfond i gennemsnit vil have behov for en kapitaltilførsel på mindst 300.000 kr. pr. år over en periode på otte år. I det igangværende Lemvigforsøg, som udløber 1997, indgår også oprettelsen af en lokal bevaringsfond samt afprøvning af dens administrationsgrundlag.

Med de hidtidige 10-12 mio. kr., der årligt af staten anvendes til kommuneatlasarbejdet, skønnes det, at der som udgangspunkt vil kunne oprettes bevaringsfonde i 5 kommuner om året efter den nye atlasmodel, samtidig med at der stadig gennemføres et antal kommuneatlasregistreringer.

Fortidsmindebeskyttelse

Gravhøjene, ruinerne og voldstederne er en vigtig del af dansk kultur.

De store stengrave er et markant indslag i det danske landskab; stendysser har i de sidste århundreder været et nationalt symbol. Vi har i Danmark godt 30.000 fredede fortidsminder.

Staten har ansvaret for fortidsminderne, som er beskyttet direkte i naturbeskyttelsesloven, mens amtsrådene har ansvaret for omgivelserne og for tilsyn og pleje.

Amterne overtog tilsynet med fortidsminderne i 1992, men allerede i 1984 havde staten iværksat en nyregistrering af fortidsminderne for at få et mere præcist overblik over deres tilstand og placering. Denne registrering er afsluttet for over halvdelen af landets vedkommende. Arbejdet med at registrere landets fortidsminder vil blive intensiveret de næste år og påregnes afsluttet i år 2000.

Staten har gennem særlige kampagner i de senere år forstærket arbejdet med bevaringen af vore fortidsminder.

Som opfølgning på naturbeskyttelsesloven fra 1992 er der således med en »fredningskampagne« sat fokus på den type fortidsminder – vej anlæg, sten- og jorddiger og krigergrave – der først opnår beskyttelse ved særlig underretning af ejeren. Alene med hensyn til vejsporene er der nu kortlagt omkring 1.000 vejsystemer. Til fredningskampagnen er årligt afsat 500.000 kr. Dette arbejde vil fortsætte de kommende år.

Med »megalitkampagnen« er der sat fokus på istandsættelsen af vore dysser og jættestuer. Indtil år 2000 er det målet at sikre 100 af de i alt cirka 500 dysser og jættestuer, der i dag er i dårlig stand, og som kan udgøre en fare for besøgende. På nuværende tidspunkt er der restaureret 46 gravanlæg. Til megalitkampagnen er årligt afsat 800.000 kr. Danmark er internationalt et foregangsland på dette område.

Gennem en »ruinkampagne« vil 250 fredede ruiner være restaureret i år 2000. Disse særligt udvalgte ruiner vil herefter kunne bevares med almindelig vedligeholdelse. Restaureringen af ruinerne følges op med en øget skilte- og informationsvirksomhed. Et af de mere markante eksempler herpå er opførelsen af et besøgscenter i forbindelse med Hammershus Slotsruin, som årligt har omkring 400.000 besøgende. På nuværende tidspunkt tilbagestår restaureringen af 154 ruiner. Der er årligt afsat 5 mio. kr til ruinkampagnen.

Et af formålene med megalit- og ruinkampagnerne er også at beskytte disse særligt populære fortidsminder mod den nedslidning, som er en følge af befolkningens og turisternes voksende interesse. Information er et vigtigt led heri. I 1995 afsluttes således opsætningen af nye informationsskilte ved 500 af vore mest markante fortidsminder.

Regeringen er meget opmærksom på, at afvejningen mellem hensynet til benyttelsen og beskyttelsen af fortidsminderne er vigtig i de kommende år. Formidlingen af viden om vore